

VILÁGOS SÁG

A
„Szövetség”
és
„Kalácska”
teljes megegyezése az INCOOP-pal

KOLOZSVAR,
1947 július 10, csütörtök

A MAGYAR NÉPI SZÖVETSEG KÖZPONTI NAPILAPJA

IV. ÉVFOLYAM
170 szám

Lengyelország, Jugoszlávia és Románia nem vesz részt a párisi értekezleten

PARIS. — A moszkvai rádió közlése szerint Párisban ismertté vált a román kormányról, hogy nem vesz részt a párisi értekezleten. A román kormány ezzel kapcsolatban hivatalos jelentést még nem adott ki. Ugyancsak a moszkvai rádió számolt arról, hogy párisi értesülések szerint a lengyel és jugoszláv kormány is úgy döntött, hogy nem vesz részt a július 12-re

összehívott értekezleten. Mindkét kormány rámutat arra, hogy szívesen venne amerikai közlést pontosan végrehajtandó a közvetlenül a hitelezővel lépni összeköttetésbe, mellőzve a közvetítőket. Csehszlovákia hivatalosan közölte, hogy résztvesz a párisi értekezleten s Novek párisi nagykövete fogja képviselni. A csehszlovák kormány azonban

végleges állásfoglalása előtt közelebbi részleteket kíván ismerni a Marshall-tervből.

A bolgár lapok megállapítják, hogy Bulgária cselekvő részt kíván venni az európai gazdasági együttműködésben, de nem felel meg részére olyan segélyterv, amely politikai következményekkel is járna.

Itthon kell maradni!

Az egyik nagyvárosi magyar középiskola érettségizett növendékei azzal a kéréssel fordultak a minap a hatóságokhoz, hogy engedélyezzék közös kiutazásukat Budapestre. A fiatalok egytől-egyig aztal állottak be, hogy műegyetemre akarnak eljutni, mint ahogy a hatóságoknál, mint inkább a jözanul gondolkodó, demokratikus magyar közvéleményben keltett megdöbbenést.

A nagyvárosi eset nem egyedülálló. Sajnos, országszerte akadnak érettségiző fiatalok között megmozdítatlanok, főleg a középosztálybeli ifjak sorából, akik még ma sem tudják és akarják vállalni a szülőfölddel szembe fordított, az itthonmaradást, s minden követ megmozgatnak, hogy valamiféle ürüggyel túlkérülhessenek a határon. A Magyar Népi Szövetség méltányos esetekben mindig segítségére volt mindazoknak, akik tanulmányait Magyar főiskolákon kezdték, s ha Románia belüli tanulmányait magyar nyelven való folytatására nem adózták még alkalom, megszerelték számukra a kellő kiutazási lehetőséget. 1944 óta azonban immár közel három év telt el s hovatovább egyre kevesebb érteleme van az ilyen kivételeknek. A szabály mégis csak az, hogy a romániai magyar fiatalok vállalják itthon az egyetemi és főiskolai évek elvégzését, s ne szaradjon ki nemzetiségi életünkben az ország általános fejlődéséből. Azok, akik tanulmányaikat nem is folytatták, hanem éppenséggel megkezdeni akarják Magyarországon, ezt az elemi követelményt sem érlik meg s így nem is lehet bizalmunk az iránt, hogy tanulmányaik elvégzésével vissza akarnának jönni népiük sorába, a románai dolgozókkal együtt építő munkába lendült magyar dolgozók közé.

Nem is egy esetben derült már ki, hogy mennyire jogos ez az aggodalom. Fiatalok, akik időközben elvégezték tanulmányaikat Budapestben, elhelyezkedtek odaát, sőt olyan esetet is ismerünk, amikor az eredetileg műegyetemre készülő ifjú Magyarországra érve pályát r. iratkozott be, amelyeket idehaza magyarul is elvégezhetett volna. Értékelés, ha ma már a Magyar Népi Szövetség vezetői nem állnak kötelmek, s népünk érdekei szerint arra szólítják fel érettségiző ifjainkat, hogy inkább menjék vállalni idehaza a nyelvi nehézségeket, semhogy ipari szakiskoláink, a Székelyföld feltárára váró bányái s egyáltalában: az itt iparosításra, országépítésre készülő tömegek mérnökök nélkül maradjanak.

Reakciós elemek nemzeti jelszavakkal tüzelik tele csábításait.

amikor a szülőföld elhagyására akarják rávenni a fiatalokat, holott minden higgadtan gondolkodó magyar ember előtt éppen az az igazi magyar népi érdek, hogy a hazai magyar értelmiség utánpótlást kapjon s népünk felemelkedését a román nép fejlődésével egybeköve, itthon végezze tanulmányait. Van Bolyai-egyetemünk, ezen az egyetemen ösztöl kezdve a mezőgazdasági kar is megkezdte működését, előrehaladtak a tárgyalások gyógyszerészeink itthon és magyarul való kiképzésének biztosítására is, van saját Zene- és Színházi Főiskolánk, Kolozsvárt magyar almérnöki iskola nyílt meg s így azokat a tanulmányokat, amelyeknél az anyanyelv elengedhetetlen feltétel, magyar ifjuságunk itthon végezheti el.

Ami pedig a műegyetemet illeti, köztudomású, hogy százával látogatják ezeket a világszerte hallgatók is. Ifjuságunk nemcsak, hogy hátrányt nem szenved, ha egyelőre román műegyetemen kezdi tanulmányait, hanem meg fokozza eredményeit azzal, hogy szakismeretileg a román nyelv tudását is tökéletesen megszerzi. A Demokrácia azonban fejlődik és nem kétséges, hogy azok, akik ma vállalják a román műegyetemen való tanulást, a terveink közt szereplő székely műegyetemen fejleszthetik majd be tanulmányaikat. Ha azonban ifjuságunk megfutamodik a nehézségek elől, füstbe megy a Székelyföld s az egész ország jövője szempontjából olyan nagy jelentőségű erdélyi magyar műegyetem is, mert hallgatók hiányában nem lesz lehetőség annak felállítására.

Ifjuságunk teljes felvilágosítása és honi iskolákra való irányítása ma elsősorban nemzetiségi politikai feladat. Kérdelméletlenül is kell ezért váltanunk munkahelyeikről azokat a felelőtlen tanárokat, akik növendékeikben nem tudták bizalmat kelteni honi demokráciánk jövője iránt s nem tudták falvainkhoz és városainkhoz való hűségre, népünk tűzős-vizen át való szolgálására nevelni a rájuk bízott lelkeket. Ilyen tanárokat nem maradhatnak többé helyükön. A Magyar Népi Szövetség temestorantái szervezete és elsősorban a kezdeti magyarság másris megkezdte egy népi kollégium létesítésének munkálatait ama magyar fiúk számára, akik hajlandók elkezdeni tanulmányaikat. Gondunk és szeretetünk veszi majd körül ezeket a fiatalokat s bizonyára ez lesz a leghatásosabb eszköz fiatal értelmiségünk megőrzésére.

A szökevényekre pedig süssük rá a néparulók gyalázatának helyegét.

Természetben fizetik adójukat a mezőgazdák

A méltányos adórendszer nagymértékben megkönnyíti a közlelési feladatok megoldását

A földművesek ebben az esztendőben természetben fizetik adójukat. Termése után minden földműves — kinek mije termett — egy kis százalékot szolgáltat be adó fejében az államnak. Adót mindig kellett fizetni. Ebben az esztendőben azonban annak a miniszterközi bizottságnak, amelyet az ország gazdaságának ujjáépítésére és a pénz stabilizációjával biztalt meg, hatalmas munkája elvégzéséhez szüksége van arra, hogy élémicikkek felett is rendelkezzen. Ezért kéri a földművesektől ebben az esztendőben, hogy természetben fizessék be adójukat.

A földművesnek végeredményben szolgálatja, hogy előbb eladja-e terményét s aztán pénzben fizeti ki adóját, vagy természetben szolgáltatja-e be az adót. Nem mindegy azonban az, hogy az adót igazságosan vetették-e ki, vagy sem? Nem mindegy az, hogy az 1—2 hektárral rendelkező, szegény, dolgozó földműves, vagy a 3—5 hektárral rendelkező ugyancsak dolgozó, jobb módú annyit az szerint fizet-e, mint a 20—30 hektárral vagy annál is nagyobb földdel rendelkező nagygazda?

A miniszterközi bizottság, amelyben a népi demokrácia legerősebb elemei vannak tulsúlyban, úgy vetette ki az adót, hogy a szegényebb és a közepes, dolgozó földműves termésének mindössze 4—5 százalékát fizeti be adóba. Nem fizet azonban 9 százalékánál többet a leggazdagabb sem.

Például az a földműves, akinek két hektáron 860 kiló búzája termett, elsősorban is 360 kilót minden tehertől mentesen megtart vehet magának. Tekintettel arra, hogy 5 mázsa után beszolgáltatású kötelezettség nincs mindössze 34 kiló búzáat ad az államnak és ezzel leróta egész esztendő adóját.

Lehetne így folytatni a példákat. Az igazság ugyanis az, hogy az a miniszterközi bizottság, amelyet a demokrácia az egész ország gazdasági életének ujjáépítésével és a pénz stabilizációjával bízott meg, nem tönkretenni, hanem felemelni akarja a dolgozó földműveseket. Reakciós bitangok járják ma is a falut, akik mindenféle szemerszedett hazugságot hirsztelnek az igazságról, hogy a demokrácia erők a földművesek minden termését el akarják venni. De rövidesen megindul mindenütt a cséplés és akkor nyilvánvalóvá válik, hogy a reakció ismét hazudott, ismét beakarta csapni a népet! Ugyanis néhány kiló gabona beszolgáltatása után a földműves szabadon rendelkezik majd termésével.

Ime, ezért üdvözlük örömmel a falu és a város dolgozóit egyaránt mind a beszolgáltatási rendeletet, mind a természetbeni adózást.

Nagy kedvezmény a pontos adófizetőknek

BUKAREST. — Az ország ujjáépítését és a pénz stabilizálását irányító miniszterközi bizottság Gheorghe Gheorghiu-Dej elnökletével ülést tartott. Elhatározták, hogy az 1947—48. költségvetési évből a mezőgazdasági jövedelmek kivett jövedelmi vállalkozásokra hivatott jövedelmek adóját természetben fizetik.

A természetbeni adó behajtásának megkönnyítése érdekében az országot négy vidékre osztották. A besztás az idej termés minősége szerint történt.

Az I. és II. csoportba azok a megyék kerültek, ahol a termés igen gyenge volt. Ide egyetlen erdélyi megyét sem soroltak be.

A III. csoportba tartozik Szilágy, Szatmár, Máramaros, Szamos, Kolozs, Naszód, Torda, Alsófehér, Kis- és Nagyküküllő, Hunyad, Székely, Fogaras, Brassó, Csík, Udvarhely, Háromszék és Gorj megyétől egészen Romanat megyéig terjedő földterület.

A IV. csoportba a legjobb termésű megyék kerültek: Bihar, Arad, Temes-Torontál, Krassó-Szörény és Maros-Torda megyék.

2 hektárig terjedő föld után az I. csoportba tartozók 16 kg. búzáat (4%), a II. csoportba tartozók 26 kg. búzáat (4%), a III. csoportba tartozók 34 kg. búzáat (4%), a IV. csoportba tartozók 44 kg. búzáat (4%) szolgáltatnak be.

2—5 hektárig az I. csoport 20 kg. búzáat (5%), a II. csoport 32 kg. búzáat (5%), a III. csoport 42 kg. búzáat (5%), a IV. csoport 55 kg. búzáat (5%) szolgáltat be.

5—10 hektárig az I. csoport 24 kg. búzáat (6%), a II. csoport 39 kg. búzáat (6%), a III. csoport 51 kg. búzáat (6%), a IV. csoport 66 kg. búzáat (6%).

10—20 hektárig az I. csoport 28 kg. búzáat (7%), a II. csoport 46 kg. búzáat (7%), a III. csoport 59 kg. búzáat (7%), a

IV. csoport 77 kg. búzáat (7%) köteles adóba szolgáltatni. 20—35 hektárig I. csoport 32 kg. búzáat (8%), a II. csoport 52 kg. búzáat (8%), a III. csoport 68 kg. búzáat (8%), a IV. csoport 88 kg. búzáat (8%).

35 hektáron felül az I. csoport 36 kg. búzáat (9%), a II. csoport 59 kg. búzáat (9%), a III. csoport 77 kiló búzáat (9%), a IV. csoport 99 kg. búzáat (9%) kötelesek szolgáltatni adóba a mezőgazdák.

A miniszterközi bizottságot a legnagyobb igazságérzet vezette, amikor az adókat így vetette ki. Figyelembe vették elsősorban azt, hogy az első csoportba tartozó mezőkben 1 hektár földön alig 4 mázsa buza termett, míg a többi csoportokban a termés a négy mázstól jóval meghaladta, sőt a negyedik csoportba tartozó földeken a termés a 10 mázst is elérte. Így minden olyan földműves, akinek 2 hektárnál nem nagyobb a földje, egyformán fizet 4 százalékot a termésből az ország egész területén, mint ahogy a legmódsosabbak is egyaránt fizetnek 9 százalékot termésükből, ha az ország bármely részén is van a földjük. Senkit sem köteleznek azonban arra, hogy búzáat szolgáltatson be akkor, amikor búzája vagy egyáltalán nem is termeni, vagy csak éppen annyit termelt, amennyire mindenképp kényerének biztosítására szükséges van.

Egy kiló buza helyett minden földművesnek jogában van vagy 1,5 kiló tengerit, vagy 1,25 kg. árpát, vagy 1,30 kg. rozst, vagy 1,25 kg. zabot, vagy 1,30 kg. ekabot, vagy 75 deka borsót, vagy 80 deka lencsét, vagy 80 deka napraforgómagot befizetni. A természetbeni adó behajtását a cséplés kezdetekor kezdik meg és december elsején fejezik be.

Azok, akik természetbeni adójukat idejében fizetik be, vagy akik kizárólagosan búzában fizetik be, 15, illetőleg 10 százalékos adókedvezményben részesülnek, ezzel szemben akik nem idejében fizetik adójukat, minden hónapot után 10 százalékos késedelmi díj fizetnek.

A kaszálók, rétek, gyümölcsösök, kertek után az adót pénzben vetik ki és pénzben hajtják be.

A természetbeni adót jöminőségű gabonából, illetőleg főzélékfélékből kell befizetni.

A bérlők a természetbeni adót a tulajdonos nevében fizetik be és a beszolgáltatott gabonát levonják a bérből. Az adóbehajtást állami megbízottak fogják végezni.

40.000 DARAB KASZA ERKEZETT MAGYARORSZÁGRÓL

Az INCOOP, a Nemzeti Szövetkezeti Intézet — mint megítelt — 138.000 darab kaszát vásárolt Magyarországról. A megrendelt mennyiségből a napokban 40.000 darab már meg is érkezett, míg a többi július végéig érkezik meg az országba.

A kaszákat a Nemzeti Szövetkezeti Intézet osztotta szét.

NEM EMELIK FEL A VASUTI TARIFÁKAT

A CFR vezérigazgatósága hivatalosan megcáfolja egyes lapoknak azt a híret, mintha a vasuti szállítási díjteleket újból felemelnék. A folyó évi április havában felemelt tarifával kapcsolatban megállapították, hogy bizonyos aránytalanság van az árak értéke és a szállítási díjtelek között, vagyis az értékesebb

árúkat vasuti tarifája nem arányos az áru értékével és fordítva, az olcsóbb árú fuvardíja viszonylag magas.

A CFR vezérigazgatósága jelentést tett erről a megállapításról az ipar- és kereskedelemügyi, valamint a belügyminisztériumnak, kérve, hogy engedélyezze a díjtelek módosítását, illetve az olcsóbb cikkek tarifájának csökkentését. Előterjesztést elutasították és így a jelenlegi szállítási díjtelek változatlanul érvényben maradnak.

PARHON PROFESSZOR ÜNNEPLÉSE

Hétfőn délután az Ateneul Roman dísztermében meleg ünneplésben részesítették I. C. Farbon professzort, a Szovjet Tudományok Akadémia tagjává való megválasztása alkalmából.

A bensőséges hangulat, kávészáreg, Savulescu Traian miniszter, Kárpátszék, a Szovjetunió romániai nagykövete, Reuciescu, a bolgár követség nevében, Barbulescu professzor a tanszemélyzet országos szakszervezete, Nicolae Galac-

tion professor, Constantinescu-Iasi és mások méltatók elismerő szavakkal Parhon professzort, a kiváló román tudós munkásságát és érdemeit.

KIKET NEM VESZNEK FEL AZ ELLÁTÓCSOPORTOKBA?

Az ipar- és kereskedelemügyi miniszter jelentést adott ki, amelyben utasította az összes ellátó- és beszerzőcsoportokat (ekonomicatokat), hogy egyetlen felelőtlen és ujrabeiratkozási kérés sem fogadhatók el sem a családtagok, sem pedig az olyan fizetéses alkalmazottak részéről, kiket a Monitorul Oficial 95. számában közzétett 4140. számú miniszteri rendelet értelmében nem vehettek fel eddig az ellátócsoportok tagjai közé.

MEGERKEZETT A SZOVIET BUZA BUKARESTBEN

Az Agerpres jelentése szerint Chitila állomásra megérkezett a szovjet buza szállomány első része. Ezt a szállítmányt rövidesen követni fogják a többi szállítmányok is.

Ujabb csoport romániai gyermek utazott magyarországi nyaralásra

NAGYVÁRAD. — A késő esti órákban érkezett meg az a vasuti szerelvény Nagyváradra, amely újabb 1110 romániai gyermeket szállított magyarországi nyaralásra. Az állomáson a szerelvényt a MNSZ női bizottsága, a Demokrata Nők Szövetségének és a CARS-nak képviselői fogadták. A gyermekeket üdvözlés, gyümölcslével vendégelték meg.

Amíg a női szervezetek asszonyai a gyermekek étellel való ellátásával foglalkoznak, Imecs János a MNSZ udvarbelymegyei képviselője elmondotta, hogy a gyermekeket a CARS-on keresztül a MNSZ támogatásával viszik ki magyarországi nyaralásra. A gyermeknyaralást akciót tulajdonképpen Szűcs Margit képviselő bonyolítja le, akit azonban jelenleg a bazatérő hadifoglyokkal kapcsolatos ügyek visszatartottak Bukarestben.

A gyermekekkel telt szerelvény a kora hajnali órákban indult tovább Magyarországra. A határon már a Nemzeti Segély és a Magyar Demokrata Nők Szövetségének tagjai vették gondjukba az apróságokat, akiket a magyar hatóságok is bensőséges fogadtatásban részesítettek.

A romániai gyermekek magyarországi nyaralása kétségkívül komoly lépés népeink közötti barátságának megalapozására és megerősítésére.

FELOSZLATTAK A BUKARESTI TŐZSDE TANÁCSÁT, amelynek személyi összetétele már régóta nem felelt meg a demokrácia követelményeinek. Először például az a Savulescu nevű bukaresti bankvezér volt, aki ellen nagyszabású valutakihágás miatt most is folyik az eljárás. A tőzsde vezetését ideiglenesen időközi bizottság vette át.

A KOLOZSVÁRI FOJKOLÁK (egyetem, akadémiák, teológiai, konzervatóriumok) tanszervezete szak szervezetenek alakuló gyűlését július 14-én, hétfőn délután 6 órakor tartják meg a Ferdinánd-egyetem Parvan-termeiben.

ÖNGYILKOSÁGOT KISERELT MEG. Hétfőn délután 4 órakor Finesz Ernő kolozsvári, 24 éves esztendővel öngyilkossági szándékkal felakasztotta magát az Augustus 22-utca 41 szám alatti lakásán. Az öngyilkossági kísérletet a fiatal ember egyik szomszédja vette észre és levágta az öngyilkosjelöltet a kúttól. A kiszállt mentőorvos mesterséges léghésszel eszméletre térítette az elalélt fiatal embert, aki idegébaja miatt akart megválni az élettől.

50 SZÁZALEKOS MENETDIJKEDVEZMÉNYBEN részesíti a CFR a szamosfalvi fürdő látogatóit. A vonatok, amelyek a szamosfalvi fürdőnél megállanak reggel 8 óra 50 perckor, 9 óra 43 perckor, déli 1 óra 8 perckor, délután 4 óra 40 perckor, 5 óra 20 perckor és 6 óra 26 perckor indulnak a kolozsvári állomárról. Visszatelé reggel 7 óra 5 perckor, 11 óra 56 perckor, délután 4 óra 9 perckor és 5 óra 57 perckor indul vonat Kolozsvár felé a szamosfalvi fürdő megállóhelyéről.

AZ UNITARIUS EGYHÁZ KÉPVISELŐ TANÁCSA pályázatot hirdet a székelykeresztúri unitárius fiúcecemnői üresedésben lévő alábbi tanszékekre az 1947-48. tanévre: román (2), magyar (2), francia (1), történelem-földrajz (1), számítás (3), fizika-kémia-teremtésrajz (1), hangszer-zene (1), latin (1). A pályázatok az Unitárius Egyház Képviselő Tanács címére Cluj-Kolozsvár, Kossuth Lajos-utca 9 küldendők. A nőtlen fiatal tanítók esetleg a konviktusban és internátusban kedvezményes étkezést és szállást kapnak.

Időjárásjelentés:

Az Atlanti óceán feletl nyolc hullámban híd és meleg légáramlás halad előre. Ma reggel Kelet-Európa nagyrészt hűvös lég-tömegek árasztották el. Oroszország déli részében, a Kárpát-medencében és a Balkánon azonban a leszálló légáramlás következtében derült, meleg időjárás uralkodik. Várható időjárás szerda estig: Mérsékelt déli, délnyugati, később nyugati szél, nyugati frontátvonulás, sokhelyen zivatar, a lőség nyugaton mérséklődik.

SZOLGÁLTATOS GYÓGYSZERTÁRAK. Július 9-től július 11-ig bejárólálag szolgálatban: Codarcea (Mária királyné-utca 9), Szentháromság (Mihály király-utca 2), Aesculap (Széchenyi-tér 23), Aurora (Dózsa György-utca 19), Megváltó (Vörös Hadsereg-utja 13), Uránia (Horea-ut 4), Kigyó (Budai Nagy Antal-utca 55), Apolló (Jókia-utca 2) gyógyszertárak. Egész éjjel szolgálatban 9-től 11-ig bejárólálag: Szentháromság, Aesculap, Uránia és Kigyó gyógyszertárak.

KOLOZSVÁRI MOZIK MÚSORA.

CAPITOL: A nagy fordulat. Hatalmas történelmi film a sztaligrádi és Dóna-környéki harcokból. Malinovszki győzelmes hadjárata. Előadások: 3, 5, 7 és 9 órakor.

CORSO: Anya önfeláldozás. Megrázó dráma.

RIO: A két tenger ördöge. Főszerepben: Errol Flynn.

ROYAL: Yankee Doodle Dandy. Amerikai szimfónia. Michael Curtis rendezése. Előadások: 3, 5, 7 és 9 órakor.

ROYAL-TEREM: Ne kérdezd ki voltam... Karádi Katalinnal. Előadások: 4, 6, 8 és 9 órakor.

SELECT: Jazz szimfónia. Amerikai zenés vigjáték.

URANIA: Az új földesúr. Jókai regénye.

HUSZTI ISTVÁNNÉ kolozsvári, Körös-utca 7 szám alatti asszony részére levél érkezett szerkesztőségünkbe egy hadifoglytól.

A román vasutas labdarúgó válogatott Ausztria ellen játsza első mérkőzését az Európa-bajnokságban

BUDAPEST. — A vasutas labdarúgó Európa-bajnokságok küzdelmei július 13-án, vasárnap kezdődnek meg. A bajnokságokra 10 nemzet vasutas válogatottja nevezett be, amelyek két csoportra osztva játszáik le mérkőzéseiket. Az A-csoportban Ausztria, Bulgária, Franciaország, Románia és Magyarország, míg a B-csoportban Csehszlovákia, Egyiptom, Olaszország, Jugoszlávia és Lengyelország csapatai játszanak egymással körmérkőzést.

A mérkőzéseket Budapesten, továbbá Debrecenben, Szolnokon, Szegeden, Pécsen játszáik le. **Románia első mérkőzését július 13-án játsza Ausztria ellen Budapesten, Kamarás magyar bíró játékvezetése mellett.** A román csapat második mérkőzését július 19-én

Franciaország ellen, míg harmadik mérkőzését Magyarország ellen július 20-án játsza. Ezt a mérkőzést az olasz Galeati vezeti. A román csapat július 22-én a bolgárok ellen játsza utolsó mérkőzését. Mind a franciák, mind a bolgárok elleni mérkőzést a magyar Harangozó vezeti.

A két csoport első helyezettjei július 27-én játszáik le döntő mérkőzéseiket az első és második helyért, míg előmérkőzéseként a két csoport második helyezettjei csapnak össze a harmadik és negyedik helyért.

A román vasutasválogatott csapat játékát a magyar fővárosban nagy érdeklődés előzi meg. A csapatot a bukaresti és a temesvári CFR játékosából állították össze.

Július 15-én kezdődnek a Dermata üzembajnokságai

KOLOZSVÁR. — A Dermata Sport Egyesület július 15-től kezdődőleg üzemi labdarúgó, kerékpár, uszó, tenisz és atlétikai bajnokságot rendez. A versenyen a Dermata összes üzemei résztvesznek. Az egyes sportágakban a versenyzők már hetek óta megkezdtek edzéseiket.

Az üzemi bajnokságok sorsolására ma, szerdán délután fél 4 órakor kerül sor a Dermata sportirodában. A Dermata vezetősége felhívja a következő vezetőket,

hogy a sorsoláson pontosan jelenjenek meg:

Dimény Ferenc, Székely Tibor, Kinizsi Sándor, Papp Sándor, Gonosz István, Molnár János, Radó János, Bene Adél, László Béla, Lázár Gyula, Perle Ferenc, dr. Joó József, Kovács Béla, Koti Imre, Radler Béla, Bindász József, Molnár János, Várdi György, Rab Éva, Kovács István, Telea Jenő, Selényi Zsuzsa, Zilahy László, Nagy József, Rostás Ilona, Dékányi Ernő és Bakos József.

A Szovjetunió versenyzői nyerték meg a súlyemelő Európa-bajnokságot

HELSINKI. — A súlyemelő Európa-bajnokságok küzdelmei vasárnap befejeződtek. **A bajnokságot 22 pont előnnyel a Szovjetunió versenyzői nyerték meg 26 ponttal, 2 Svédország 4 ponttal,**

3 és 4 Franciaország és Dánia 2—2 ponttal.

A Szovjetunió versenyzői valamennyi súlycsoportban elért eredményeik után aranyérmert nyertek.

Eladó „Ford-Báby” személyautó
Cím: Kulcsár, Budai Nagy Antal-utca 43 szám.

ADAS-VÉTEL
VESZEK a legmagasabb napi áron, csakis kifogástalan állapotban lévő karikahajós varrógépeket, varrógépfékeket, varrógéplábakat, alkatrészeket. Weisz gépkereskedő, Horea-ut 82. 5386
CIPÉSZEK! Egy asztali doblizógép, üzemképes, eladó. Harász Paneth cég, Bob-utca 6. 5388
SZÉP difurniós ebédlő, külön szekrények, ágysofrony, szép íróasztal és több buterdarab olcsón eladó. Kis-utca 4 szám. 5537
ELADÓ 10 méter hosszú piros futószőnyeg. Cím a kiadóban.
ELADÓ egy modern kétszemélyes rekamié. Kalandos-utca 64. 5644
MÉRLEG 500 kilogramos, középtermetre öltöny eladó. Rákóczi-ut 20. 5602
KERESEK 1000 darab használt leglát. Aradi, Árpád-ut 53. 5601
ELADÓ modern festett háló. Decembal-ut 76. 4-6-ig, Dávid. 5601
MOTORBICIKLI eladó. Pata-utca 30. 5636
VESZEK, eladok vízvezeték, gáz, központi fűtés szerelési anyagokat, ócska ólmot, rezet. „Katona”, Traian-ut 13. 5615
VESZEK használt ruhát, fehérneműt, cipőt. Szabadság-tér 12, Rác. 5608
ELADÓ egy négyhengeres Polski Fiat, kifogástalan állapotban, 60 millió lejért. Majális-utca 15. 5609
GÁZKEMENCÉT, lehetőleg cseplőgyártmányt, továbbá mosókonyhába részűt megvételre keresek. Szabadság-tér 21, II. emelet, Szeszgyár. 5624
EGY modern konyha sürgősen eladó. Rudolf-ut 19. 5619
LAKÁSSZÜKE miatt kombinált szoba, esetleg hálószoba sürgősen eladó. Budai Nagy Antal-utca 64. 5618
500-AS tizedesmérleg súlyokkal eladó. Vörös Hadsereg-utja 7, Kovácsnál. Gr.
ELADÓ tizedesmérleg súlyokkal. Akáfa-utca 3. (Kétvízköz). 5606

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés szavankint 3000 lej, állástkeresőknek 2000 lej. Cím a kiadóban és jelzés "leveleknél" 5000 lej pótdíj-fizendő. Szövegábrítás 4000 lej szavankint. Közgazdasági közlemények szavankint 5000 lej. Keretes hirdetések 4000, 5000 lej négyzetcentiméterenkint. Nyiltér szavankint 10.000 lej.

120 és 220 Voltos, 1400 t/m, 0,25—0,75 lóerős egyfázisú, 220 és 380 Voltos, 900—2800 t/m, 0,25—3 lóerős háromfázisú villanymotorokat és 0,5—3 lóerős villanyköszörűket készít
„COTECO”
Bukarest,
Mitropolitul Filaret-utca 45 szám.

MAGANYOS férfi háztartása vezetéséhez egy jobb nőt keres Cím a kiadóban. 6004

ALLAST KERES
PÉNZTÁRNCKNŐI, vagy más bizalmi állást vállalna garanciaképes, intelligens urind azonnalra. Esetleg betársulna

Ort. Koser panzio megnyilt
Barátkán Bihar megye mezsgiech ellenőrzéssel.
Érdeklődni:
Silberstein, Bratca
Bihar megye.

egy jólmendó trafikba, vagy kisebb élelmiszertüzletbe. Megkereséseket „Bizalmi” jellegre a kiadóba kér. 5622
ERDŐKEZELŐI vagy gazdatiszti állást keres nagy uradalmakban szerzett gyakorlatokkal. Cimeket „Erdőgazdálkodás” jellegre. 5643
17 ÉVES, rendes kisleány gyermek mellé, vagy könnyebb háztartásba elhelyezkedne jobb uricsaládhoz. Cím a kiadóban. 5604
TÁRSULNÉK élelmiszer és gyümölcsüzlethez 30—40 millióval. Érdeklődők írjanak „Társulás” jellegre a kiadóba. 5623

GYÓGYSZERTÁRBA betársulnék, esetleg vidékre is, Regátban lévő gyógyszerár berendezésével és áruaktámmal. Feltételezni Szabadság-tér 21, II. emelet. Szeszgyár. 5624
FŐZŐ minden azonnalra, vagy 15-re állást keres. Cím: Dobrogeanu-utca 21 földszint, ajtó 1. Vasas otthon mellett. 5633

INGATLAN-LAKAS
ELCSERÉLNÉM kolozsvári házamat tordai szőlővel. Érdeklődni Torda, Barntiu-utca 23. Kolozsváron érdeklődni Boldog-utca 18, Balázsnánál. 5574
ÜZLETHELYISEG három mellékellyiséggel ipari üzletnek vagy lakásnak átadó. Cím a kiadóban. 5626
KIADÓ egy szoba, esetleg butorral sürgősen. Cím: Munkás-utca 93, Danos. 5639
KERESEK sürgősen 2 szoba, konyhás komfortos lakást a belváros közelében. Költségeket téríték. Cimeket kérem a kiadóba „Lakás” jellegre. 5621
KIADÓ garázs. Görögtemplom-utca 21 szám. 5632

A „Monitorul Oficial”-ban mindenümm közleményt pontosan, törvényesen megjelentetni futárszolgáltatással. Ujságelőfizetések, hirdetések, az összes lapokra. Mozireklámok.
UHU
Kolozsvár, Mária királyné-u. 34. II. emelet.

LAKÁSCSERE. A Dermata közelében lévő egy szoba, konyhás lakásomat elcserélném a város más részén lévő hasonló lakással. Cím a kiadóban.
ELADÓ az állomás mellett beköltözhető üzletes ház, több kisebb-magyobb kertes családi ház, gazdálkodásra alkalmas nagy bázás telek, 150 milliótól 1 milliárd lejig. Istók iroda, Mária királyné-utca 11. 5603
DERMATA közelében elcserélném 2 szoba, konyha, külön egy szoba, kertes házamat a belváros közelében, kisebb házzal is. Cím a kiadóban. 5638

KÜLÖNFÉLEK
BAYER típusú fénypézépgépet, 32 felvételes, bőrtokkal, elcserélném jókarban lévő női kerékpárral. Cím a kiadóban. F.
36 ÉVES, magas, barna, önálló kereskedő, ingó és ingatlan vagyonnal rendelkezik, megismerkedne házasság céljából hozzáillő vagyonos vidéki leánygyal, vagy asszonnyal. Teljes című levelekre válaszolok. „Nyár” jellegre a kiadóba. 6004
KEREM, aki július 7-én az őszteren fekete posztó irat- és pénzesztarcámattal, valamint összes iratokkal elvette, az iratokat jutalom ellenében címre juttassa el. Grosz Pálné, Tutunului-utca 24, vagy Mikes Kelemes-utca 11. Különben érvénytelennek nyilvánítom. 5631
KOLOZSVÁRI piarista gimnázium által Milleker Fridrich Károly névre kiállított 29/1943 számú érettségi diploma elveszett. Semmisenek nyilvánítom. 4194
IGYON Ön is a jó és olcsó magyar igeni borainkból. 172.000, 195.000, 207 ezer lej. Coop. Viticola Reg. Ighilui, Karolina-tér 7. 5640

ELVÉSZETT Kertész Mihály Székely Mózes-utca 8 alatti lakos összes iratai. Megtálaló 500.000 lej jutalomban részesül. 5628

Veszek
öltönyöket és fehérneműt.
KOVÁCS
Szabadság-tér 6, udvarban

CAPITOL-mozgó!
Malinovszky tábornok nagy haditeljesítménye.
A sztaligrádi és donkanyari győzelmek sorozatának filmje,
A NAGY FORDULAT
Izgalom! Élmény! Történelmi!
Magyar fellatok!
Munkásoknak csoportos előadásnál nagy kedvezmény.

Házhelyet, telket keresek megvételre.
Cím a kiadóban.

Hogyan áldozta fel életét kötelességét teljesítve Dan Ioan dési közrendőr?

DES. — (Kiküldött munkatársunktól.) Néhány nappal ezelőtt országserzte elterjedt a hír, hogy Dési fegyveres összecsapás volt SS-katonák és a demokratikus rendőrség tagjai között. Az eset hatalmas feltűnést keltett. A szinte hihetetlennek látszó hírt leellenőriztük és az alábbiakban számolunk be arról, hogyan gyilkolták meg volt SS-legények Dan Ioan rendőrt 1947 június 27-én.

Pénteki nap volt, déli 12 óra. Dan Ioan közrendőr 24 órák szolgálat után hazafelé igyekezett a Néma felé vezető utcán.

Kicsiny házhelyet kapott a földosztáskor és talán azt forgatta fejében, hogy milyen házikót fog ráépíteni. Gondolataiban talán egy kis faházacskához ért, egy olyan egyszerű szoba-konyháshoz, amelyben boldogan él majd Dan Ioan közrendőr és családja.

KÉT GYANUS FÉRFI

Az állomás közelében járt. Betért egy gyümölcskereskedésbe. Félkiló körtét akart vásárolni két kicsi gyermekének. Pénzét kottázta össze zsebeiből, amikor két férfi lépett az üzletbe. Gyümölcsöt akartak vásárolni ők is. Törve beszéltek a román nyelvet és egymás között németül értekeztek. Dan Ioan közrendőrnek feltűnt a két alak és igazoltatta őket. A két férfinél nem volt semilyen igazoló irat. A rendőr felszólította őket, hogy kövessék, azok azonban futásnak eredtek az állomás irányába. Dan Ioan fejéből kirepültek az otthon gondjai és felébredt benne a kötelességérzet. A menekülők után vetette magát és az állomás épülete előtt újra elfogta őket. Láta, hogy egyedül nem boldogul a két emberrel. Bement foglyaival az épületbe, a központnak jelentette az esetet és a bekíséréshez segítséget kért.

Abban a pillanatban, amikor visszaakasztotta helyére a telefonkagylót, hatalmas ütés érte a gyomráján. Dan Ioan elvesztette egyensúlyát, hátára esett, de máris felpattant és üzőbe vette a menekülőket. A két férfi beszaladt a vasuti vendéglő ajtáján és a nyitott ablakon át kiugrottak az állomás előtti térségre. Dan mindenütt nyomukban volt. Amikor a rendőr kiért az állomás előtti utra, csendőrökbe ütközött, akik egy, az állomásépülettel szemben lévő erdő felé igyekvő férfit üldöztek.

A csendőrökkel való találkozás egy pillanatra feltartóztatta a közrendőrt, így a menekülők negyven méteres előnyt szereztek maguknak a Dészakra felé vezető országúton. A rendőr megállásra szólította fel őket. Miután a szökevények továbbfutottak és már-már elérték az erdőt, Dan Ioan először a levegőbe, majd többször utánuk löött. Futás közben kevés esélye volt arra, hogy a távoli mozgó célpontokat eltalálja.

TÜZHARC A DÉSAKNAI UTON

A rendőr lövésére az üldözöttek mindkettőn revolvert rántottak és golyózáppal árasztották el üldözőjüket. A rendőr azonban nem hátrált meg a veszély elől. Futás közben újra töltötte pisztolyát. Ekkor már egy segítőtársa is akadt: Muresan Ioan 17 éves földműveslegény személyében.

A földiken emberek dolgoztak. Dan Ioan előkapta pipját és jelt adott a földműveseknek, hogy jöjjenek segítségére. Közben a két menekülő elérte az erdőt, beugrottak a fák közé és biztos fedezékkülönből tűz alá vették a kötelességet teljesítő rendőrt és a fiatal földművest.

AZ UTOLSÓ LÉLEKZETVÉTELIG...

A rendőr futás közben tovább tüzelt a menekülők után, majd a melléhez kapott. A szökevények egyike eltalálta Dan Ioant, aki még golyótalálatlan sem hagyta abba az üldözést. Már azt akarta ugrani az országutat szegélyező árkot, hogy az erdőbe menjen a szökevények után, amikor az egyik fa mögül ismét elődőlt a pisztoly és Dan Ioan közrendőr szíven találva, holtan esett össze.

A földműveslegény felkapta a földről a meggyilkolt rendőr ke-

zéből kiesett pisztolyt és egyedül vetette be magát a sűrű bozóthoz a menekülők után. Alig ugrotta azonban át az árkot, újra lövés dörrent, felsőcombjához kapott, fel akart állni, azonban az erős fájdalomtól visszaesett a földre, de volt annyi ereje, hogy még néhányszor a gyilkosok után lött.

MEGJÖN AZ ERŐSÍTÉS

Alig néhány perc alatt játszódott le mindez. A központból hamarosan megérkezett a két rendőr, akik Dan Ioan telefonkérésére küldték ki. Az egyikük a meggyilkolt holtteste körül összegyűlt földművesekkel tovább folytatta a gyilkosok üldözését, a másik vizszaszaladt az állomásépületbe, jelentette az esetet a rendőrségnek, ahonnan pár perc leforgása alatt riadókézsültség szállott ki a rendőrfőnök vezetésével.

A rendőrséget értesítő közrend-

őr is visszatért az állomás épületéből a tett színhelyére, magával hozta a vasuti csendőrőrszakaszt és együttes erővel megkezdték az erdő átfésülését. A környéklbeli lakosok is tömegesen jelentkeztek segíteni a hatóságoknak.

ÁTFÉSÜLIK AZ ERDŐT

Néhány perc alatt közel kilométer széles rajvonallal fejlődött ki, amely bokorról-bokorra előhaladva, megkezdte a fésülést. A hajsza, amely délután negyed 2 órakor kezdődött meg, az esti órákig nem hozott semmi eredményt.

Hét óra táján a dészaknai sóbánya fölött elterülő erdőben jártak. Körülzárták a dombot és egyre szűkebb szorították a gyűrűt. Este 7 órakor az egyik bokorból egy magas, szélesvállú, rongyokba öltözött alak ugrott ki és egy vastag fa mögött leresett menedéket. Az egyik rendőrtiszt meg-

látta és megadásra szólította fel. Az ismeretlen azonban tüzet nyitott a rendőrökre és szabályos tüzharc fejlődött ki a rendőrök és a gyilkos között. Tíz percig tartó lövöldözés után egy közrendőrnek sikerült hátulról, észrevétlenül megközelítenie és lefegyvereznie a gyilkost.

Az eredményes munkát végzett rendőrcsoport foglyával együtt visszatért Désre. A cementgyár előtt összetalálkoztak a csendőrök csoportjával, akik egy holttestet hoztak magukkal. A csendőrök elmondották, hogy fél 8 óra tájban az egyik földhányás mögül rájuk löttek, ők viszonzták a tüzelést és agyonlőtték a menekülőt. Kiküldték zsebeit és kiderült, hogy a holttest Heintz Kurt volt SS-főhadnaggyal azonos.

(Az izgalmas riport közlését lapunk holnapi számában folytatjuk.)

Egészségügyi vezérfelügyelővé nevezték ki dr. Fazekas Jánost,

a Magyar Népi Szövetség országos egészségügyi bizottságának vezetőjét

KOLOZSVÁR. — Az egészségügyi miniszter 46.589—1947. számú határozatával Fazekas János dr. kolozsvári ortopéd-sebész főorvost kolozsvári székhellyel egészségügyi vezérfelügyelővé nevezte ki.

Fazekas János dr. vezérfelügyelővé történt kinevezése demokratikus körökben osztatlan örömet szerzett. Az új vezérfelügyelő azok közé a haladó értelmiségiek közé tartozik, akik a fejszabadulás után nyomban felajánlották munkájukat a lerombolt ország újjáépítésére. Egyike volt azoknak, akik a fasiszták által kirabolt és felégett északerdélyi kórházakat újrászervezték és a népegészség szolgálataiba állították. Fazekas dr. igen értékes munkát végzett a Magyar Népi Szövetségben is. Igen jelentős szerepe volt a MNSZ országos egészségügyi bizottságának megszervezésében.

Fazekas János dr. kinevezése világos cáfolata a süttő magyar reakció rémhírtérjesztésének, hogy a MNSZ-ben most megindított tisztogatások a magyar értelmiség elleni támadások.

A haladó demokrácia egyik alkotó eleme a haladó értelmiség és azt, aki becsülettel végzi építő munkáját, meg is becsülik.

A kolozsvári városi tisztviselők 25 százaléka önként lemondott állásáról

KOLOZSVÁR. — A városi tisztviselők létszámának csökkentésére — amint megírtuk — bizottság alakult, amelynek tagjai Haracan Pavel főjegyző, Berbecar Pavel személyzeti osztályfőnök és Ungur Augustin dr., a tisztviselők szakszervezetének megbízottja. A bizottság már megkezdte előkészítő munkálatait.

Ungur dr. munkatársunknak kijelentette, hogy a tisztviselők elbocsátásával kapcsolatban legelőször is meg kell vizsgálni azt, hogy mit jelent a 30 százalékos csökkentés. A kormány a létszám-

csökkentésnek az államháztartás tehermentesítését akarja. Tehát a 30 százalékos nem jelenti a tisztviselők ilyen arányú elbocsátását, hanem a személyzeti kiadások 30 százalékos csökkentését. Előfordulhat például, hogy egyes helyeken csupán 3—4, míg másutt 30—35 tisztviselőt mentesítenek a további szolgálat alól.

Ungur dr. kijelentette, hogy Kolozsváron a bizottság munkája könnyebb, mert a városi tisztviselők 25 százaléka önkéntesen mondott le állásáról. Ennek

következtében csak a fennmaradó 5 százalékból kell majd kényszerfelmondást alkalmazni.

Előreláthatólag ma, vagy holnap ül össze a bizottság Míjca vezérfelügyelő elnökletével és dönt végérvényesen a városi tisztviselők ügyében.

Reméljük, hogy a bizottság munkája hozzájárul a demokrácia megerősítéséhez, mert igazságos, méltányos és szociális szellemben fogja a kérdést megoldani.

A nép egyházának őrállói

A Kolozsvárt lezajlott református egyházkerületi közgyűlés alkalmából felavatott 87 fiatal lelkipásztorhoz írja megszívlelendő szavait munkatársunk, Nagy József teológiai docens. Mondanivalójából a népi egyház reménye és programja csendül ki.

87 lelkipásztor vonult végig Kolozsváron a református teológiai fakultás épületéből elindulva a püspök, munkatársai, az öreg esperesek, főjegyzők, papok vezetésével a Farkas-utcai templom ódon, sokszázévesztendős történelmi pillérei alá. Az ünnepe-délelőtti utcán palástosan, csendesen vonultak végig. Mintha nagy feladatok, nagy küzdelmek és nagy felelősség terhét hordozták volna vállaikon.

Es ez így is van. Így is kell ennek lennie! A ma lelkipásztora és a holnap lelkipásztora haladt itt ezekben a sorokban. Szívében a legnagyobb feladattal, ami csak emberi szívben éghet. Isten ígéjét kell hirdetni: a béke, a szeretet vallását. Nagy teher ez a feladat és egész életet követel! Őrállást.

Es hordozza a nagy küzdelmet, sokszor alig hordozható küzdelmet terhét. Annak a küzdelmnek a terhét, amely éppen azért ilyen súlyos, mert nem valaki mással, nem a világgal, hanem önmagával kell megvívnia! Ez a legnehezebb küzdelem emberileg nézve a legreménytelenebb harc is egyben! Pedig csak erre, éppen csak erre lenne ma és mindig, holnap és holnapután különösen a legnagyobb szükség!

Es nagy felelősséget hordoz.

Hordozza a mult sokféle mulasztásának alig elviselhető, súlyos felelősségét. Azt, melyet hűtlenség elvetettek azok, akik nem tudták és nem akarták Erdély első humanistájának, Szenczi Molnár Albertnek és első realistájának, Apáczai Csere Jánosnak felelősségét ezért a népért hordozni, mely ajkukról várja a sziv tudományát: a szeretet hirdetését és tetteiből akarta megismerni a szeretet Mesterének erejét.

Mennyien hagyták ott ezt az árva népet a nagy küzdelmei és kizsákmányoltsága között! Elvonultak a parókia jól védett magányába, vagy csak annyiban hasonlítottak népiükhöz, hogy vele együtt tartak néha a földet, melyből legtöbbjüknek nem jutott sokkal több, amolyan morzsa volt a nagy lajtundumok árnyékában. Nagy felelősséget kell most újra vállukra venniük. A történelem kercké fordul és náluk nélkül sok minden meg fog oldódni ezen a világon; akár akarják, akár nem. De a felelősség rajtuk marad, mint az árulás kairi bélyege a papi paláston, ha nem veszik észre, hogy a történelem nagy feladatai között éppen nekik, mint népiük őrállóinak van tennivalójuk, van mára át nem hárítható kötelességük. Oda kell állaniuk a népiük mellé és meg kell mutatniuk az örökké székely gyermeknek maradó nagy tudásnak, Apáczainak szent elszántságával, hogy az a közelet, amelyben az előtűnt járó generáció felnőtt és amelyben felesperedni hagyta a nép gyermekét, hazug, álcazótt és álmodozó közelet volt, amely nem akart, mert nem mert számolni a kézzelfogható való-

sággal, az „itt és most” keretei között.

Ahogy nézem őket, amikor vonulnak palástosan a mit sem sejtő utca forgatagában, mintha borotvaéles hegygerincen járnának szakadékok között. Szeretném szívükre írni azt a parancsot, amely számukra már tuljutott a mérlegelhető dimenzióin és mint egyetlen lehetőség mutat a jövőhöz felé. A nép egyházának őrállói nem menekülhetnek a dogmavárák biztos lőrési mögé, ahonnan egyszerűen az örökkévalóságra utalva fordíthatnak hátat a mindennapi életben jelentkező, sorsdöntő és perdőntő eseményeknek. Nem menekülhetnek a közöny kitaposott útjára, mert a közöny ma nem csak őket éli meg és semmisíti meg az élet forrongó dinamizmusában, hanem népiüket is!

Nem járhatnak a fellegjárás irrealis útjain, az álmok és elképzelések talaján, mert az élet a felelősségvonnás vasmarkával nyugatúnak és odalendül őket népiük elé. Nem azért, mintha nem lenne mindennél fontosabb feladatuk az igehirdetés, de éppen, mert ez a feladatuk, kell nyitott szemmel járniuk a világban és a meglátott egyetlen lehetőségben — a haladó népi demokráciában — kell vállalniuk népiük elvezetését az irrealitások, az álmok, a hazugságok, a felépülő tévzsemlétek útjáról a haladó, mert mozgalmass, mert belülről kiinduló, mert emberileg egyedül becsültes és igazságos, mert Urak és Mesterük által megjárt és parancsolt utra: a népiük iránti felelősség, a szolgáló szeretet útjára.

NAGY JÓZSEF

Iskolázás Balázsaltán

BALÁZSFALVA. — Az egységes magyar tanítási nyelvű gimnázium, mely 1946 októberében nyitotta meg kapuját a magyarpéterfalvi, magyarbényei és túri szörványgyermek előtt, most szépen sikerült körözünnepel fejezte le az első tanévét.

Tatay Józsefné igazgató hosszú beszámolóban ismertette az iskolai év történetét és hálás szavakkal emlékezett meg a Magyar Népi Szövetség, Felszeghy vezértitkár és Erdélyi Gyula tankerületi főigazgató támogatásáról, akik lehetővé tették ennek a szörványgimnáziumnak a létrejöttét. Ezután az iskola diákjai székek mesejátékot adtak elő. Ennekkari számok és szavlatok egészítették ki a műsort. A diákok kézimunkáit és rajzat is kiállították az iskola termében. Ezek közül a legjobban sikerültek a bukaresti országos kiállításra küldte el az iskola vezetősége.

A kolozsvári színészek Dícsőszenntmártonban

DICSŐSZENTMARTON. — A kolozsvári Szentgyörgyi István Állami Magyar Színház négynapos vendégjátékra, július 19—22. napján, Dícsőszenntmártonba utazik, ahol a „Janika” és „Névtelen csillag” című darabokat adja elő.

A színház vendégjátékát a dícsőszenntmártoni MNSZ kulturális osztálya készítette elő. A szervezet máris megkezdte az előkészületeket arra, hogy a színház, amely áldozatot hoz azzal, hogy a szörványvidékre jön le legjobb erőivel, valóban az egész megye magyarsága előtt mutathassa be az idény legsikerültebb darabjait az eredeti kolozsvári szereposztásban és a kiváló román író darabjának előadásával a román—magyar barátságot szolgálja.

A „Dolgozó Nő” júliusi számában

Mária Rosetti, a Romániai Nők Demokrata Szövetségének elnöke ir vezércikket a szövetség szerepéről és külföldi kapcsolatairól. Rosetti asszony vezércikkében kiemeli azt a fontos feladatot, amely a Romániában együttélő demokrata asszonyokra hárul.

A gyökeres változás legfénylőbb bizonyítéka — írja Rosetti asszony — az a szoros együttműködés és termékeny munkásság, melyet a Magyar Népi Szövetség asszonyai a Romániai Demokrata Nők Szövetsége által kezdeményezett minden tevékenységben kifejtettek.

A „Dolgozó Nő” legújabb számában Döry Erzsébet a falusi asszony társadalmi kérdéseiről indít cikksorozatát. Célkitűzése megismertetni és közelebb hozni egymáshoz a falu és a város dolgozó asszonyait. Erde Mária Petőfi halálának közeli évfordulója alkalmából, a halhatatlan költő emlékoszlopára elküldi az „Asszonyok koszoruját”. Erdélyi László „Ezért nem lehet háború” című cikkében az uszítóknak és rémhírtérjesztőknek válaszol. Látó Anna levele egy művészasszonyhoz, érdekes vitaanyag. Döry Erzsébet pompás novellája, Jakab Edit, Marton Lili színe írásai, egytől-egyik hozzájárulnak a lap új számának megérdemelt sikeréhez.

A Zsidó Demokrata Népközösség szabadegyeteme

KOLOZSVÁR. — Nagybánán rendezte meg a Demokrata Zsidó Népközösség Északerdélyi Központja, második szabadegyetemét. Az előadások augusztus 1-től augusztus 23-ig tartanak. A munkaterv szerint ezen idő alatt 30 összefüggő tudományos előadást, 10 szemináriumot, 6 irányított vitacstét, 6 társaskirándulást, 3 hangversenyt, 4 szórakoztató műsoros estet és 4 hangversenyt rendeznek. A 23 napos szabadegyetem műsorát kétnapos labdarugó, torna- és atlétikai versenyek zárják be.

A szabadegyetem tanulmányi terveze magában foglalja napjaink jelentősebb gazdasági és politikai kérdéseit, a zsidó történelem, irodalom, művészet problémáit. Előadásokat tartanak a szövekezeti mozgalmáról is.

A szabadegyetemi előadásokra való részvételre jelentkezni lehet a helyi népközösségeknél. A rendező hallgatók július 10-ig, a rendkívüli hallgatók július 15-ig jelentkezni be részvételi igényüket.

LEGUJABB:

A „Szövetség” és „Kaláka” Szövetkezeti Központok teljes meg- egyeződésre jutottak az INCOOP-al

Magyar szakembert neveznek ki a szövetkezeti minisztériumba
és a Nemzeti Szövetkezeti Intézet Központjába

Megnyílik a magyar szövetkezetek hitellel és áruval való ellátásának a lehetősége

KOLOZSVAR. — A „Szövetség” Gazdasági és Hitelszövetkezeti Központja, valamint a „Kaláka” Szövetkezeti Központjának igazgatósága — mint megírtuk — az elmúlt hetekben nagyjelentőségű határozatot hozott. A határozat értelmében a két Központ kötelekbe tartozó összes szövetkezetek belépnek a megyei federálékba, hogy ezzel szervesen is bekapcsolódjanak az ország szövetkezeti mozgalmába.

Az elmúlt héten a két Központ kiküldöttjei Antal Dániel, Kacsó Sándor, dr. Takács Lajos és Czifó Nándor országgyűlési képviselők társaságában felkeresték az INCOOP, a Nemzeti Szövetkezeti Intézet vezetőit és tudomásukra hozták a magyar szövetkezeti központok határozatát. Egyidejűleg részleteiben is meg tárgyalták a magyar szövetkezetek és központok valamennyi kérdését és a megbeszélés eredményeképpen a következő határozatokat hozták:

1. AZ INCOOP utasította az összes megyei központokat: a magyar szövetkezetek belépését készítsék elő, hogy az minden nehézség nélkül, a lehető legkevesebb alakisággal megtörténhessen. Azokban a megyékben, ahol nagyobb számban működnek magyar szövetkezetek, lehetővé teszik, hogy a legrövidebb időn belül a belépő szövetkezetek arányszámának megfelelően a federálék vezetőségébe magyar szövetkezetek megbízottait beválasszák.

A megyei központok az arányszámuk megfelelően magyar szövetkezeti szakembereket vesznek át, hogy a megyei szövetkezeti munkába bekapcsolódhassanak. Az arányszámuk megfelelően magyar ellenőröket neveznek ki az INCOOP megyei ellenőrző szolgálataiba.

2. A „Szövetség” és „Kaláka” Központok további működését biztosították és vagyonállaguk változatlanul az alapító szövetkezetek tulajdonában maradt.

3. A szövetkezeti együttműködés legfelsőbb vonalon történő biztosítása érdekében a legrövidebb időn belül magyar szakembert neveznek ki a szövetkezeti minisztériumba és az INCOOP központjába.

4. A vegyes lakosságú községekben működő szövetkezetek helyzetét felülvizsgálják és biztosítják azok zavartalan demokratikus szellemű működését.

A „Szövetség” és „Kaláka” Központok a legrövidebb időn belül gondoskodnak arról, hogy a szövetkezeti határozatoknak a megyei Federálékban való bekapcsolódása zavartalanul megtörténjen.

A „Szövetség” Központ máris teljes lendülettel hozzájárult a kérdés végrehajtásához. Julius 14-e és 25-e közötti működési területének minden megyéjében szövetkezeti értekezletet hív össze, ahol a szövetkezetek az utmutatásokat ismertetik meg részleteiben is a hozott határozatokat és megadják a szövetkezeteknek az utmutatásokat, segítségükkel teendőiket illetően. A „Szövetség” Központ minden megyében a MNSz megyei szervezetével karöltve rendezi meg értekezleteit és az elé nagy érdeklődéssel tekint az egész szövetkezeti tábor. Ez az érdeklődés annál is érthetőbb, mert a megyei federálékba való belépéssel egyidejűleg minden szövetkezet számára megnyílik a hitellel és áruval való ellátás lehetősége, amelyből szövetkezeteinket az elzárkózás következtében mindeztideig kirekesztették.

A „Szövetség” Központ július 14-én, hétfőn délelőtt 10 órakor Sepsiszentgyörgyön, az Ipartestület székházában, július 15-én, kedden délelőtt 10 órakor pedig Székelyudvarhelyen a MNSz székházában tart értekezletet.

A szovjet hírszolgálati iroda

leleplezte a megfélemlítéssel kíséreltező nyugati reakciós köröket

A TASS-ügynökség londoni tudósítója szerint az angol sajtó, a július 12-re összehívott értekezlettel foglalkozva, mind világosan megmutatja az értekezlet megszervezőinek az igazi célját. Így az „Observer” című angol lap párizsi tudósítója közli a francia külügyminisztérium hivatalos képviselőjének a válaszára, hogy a kérdés: megígérheti-e a javasolt jobbizottság, hogy nem avatkozik bele az angol-francia megégyezésbe csatlakozó országok belügyeibe?

A francia külügyminisztérium képviselője válaszában kijelentette: — A bizottság kijelentése semmi értelme sem lenne, ha nem érdeklődnek az

iránt, hogy mi történik az európai országokban!

Ugyancsak az „Observer” másik cikkben ismerteti ennek az érdeklődésnek a jeleit, megállapítva, hogy Nagybritánia és Franciaország hivatott arra, hogy megjelölje Európa útját. A július 12-i értekezlet egész jelentősége annyi, hogy az európai országoknak csak meg kell hallgatniuk azt, amit Nagybritánia és Franciaország az előre meghatározott kérdésekkel kapcsolatban tudomásukra hoz, írja a TASS-ügynökség tudósítója.

Jelentés további részében a TASS beszámol arról, hogy egyidejűleg kísérletek

történnék az európai országok befolyásolására, sőt megfélemlítésére is. Mint megállapítja, különösen buzgó ebben a Reuter-ügynökség, melynek a diplomáciai szerkesztője ezúttal Svédországgal és Svájcjal foglalkozik; nyíltan felszólítja a két országot, hogy nehogy semlegességre hivatkozzanak, hanem elhárítsa magától az angol-francia meghívást s ne kösse fenntartásokhoz az értekezleten való részvételét. Az ország dollárhiányára emlékeztetve, nyíltan igyekszik megfélemlíteni Svédországot e dollárhiány kellemetlen következményeitől arra az esetre, ha nem venne részt az értekezleten — állapítja meg a TASS

Venczel Józsefet is

kizárták a Magyar Népi Szövetségből

KOLOZSVAR. — Beszámoltunk arról, hogy a MNSz kolozsvári szervezetének intézőbizottsága vasárnap gyűlést tartott, s annak során több nép-, demokrácia- és államellenes gyűlést zárt ki sorából. Ugyanezen az ülésen egyhangulag kizárták Venczel József dr. egyetem tanárt is, aki főleg a MNSz-ellenes tevékenységével mutatta ki demokráciánkkal szembeni ellenségességét.

Venczel József dr. büne annál súlyosabb, mert felkészültsége és képzettsége kizárja azt a — mások által esetleg felhozható — indokot, hogy nem ismerte fel a mai idők történelmi parancsszavát.

Egymillió köztisztviselő sztrájkra készül Amerikában

A londoni rádió jelentése szerint a francia szocialista párt kétnapos értekezletre befejeződött. A párt országos tanácsa 2576 szavattal 2038 ellenében a Ramadier-kormányt helyettesítő kormányt javasolta, amelyet Ramadier miniszterelnök ismertetett. Ha a sztrájk tagja tartózkodott a szavazástól. bekövetkezik, egymillió köztisztviselő

Vezető amerikai személyiségek a kötelező katonai szolgálat ellen

A szovjet hírszolgálat washingtoni jelentése szerint 28 tekintélyes amerikai személyiség, többek között Daniels volt tengerészeti miniszter, Johnson coloradói demokrata szenátor, valamint a csikói és a detroiti egyetem rektora, nyilatkozatban állást foglalt a kötelező katonai szolgálat bevezetéséről szóló javaslat ellenében. A demokrácia megerősítését az Egyesült Államokban.

Halálra verték Prodán Sándort, a MNSz kozárvári elnökét

DES. — (Tudósítónk telefonjelentése.) Kozárvár közönségben vasárnap délután a helyi MNSz elnökét, Prodán Sándor földműves négytagú társaság: Curian Ioan vasutas, Curian Ioan gazdálkodó, Sovagon Gheorghe és Bogdan Ioan kozárvári lakosok megtámadták és olyan súlyosan megverték, hogy a szerencsétlen ember az elszívott bántalmazás következtében másnap meghalt.

Az eset előzményei a következők: Prodán Sándor cigarettát ment vásárolni a szomszédban lévő kocsma helyiségébe. Amikor onnan kijött, Curian Ioan vas-

utas, aki szembe jött vele az uton, meghívta, hogy menjen vele vissza a kocsmába és együtt igyanak. Prodán Sándor igyekezett kitérni, hogy ő nem iszós ember és nincs pénze itatra. Közben a többi támadó is körülvette és aszóváltás általános verekedésre jött. Prodán a négy támadó súlyosan összeverte. A vármegyei orvosi bizottság kiszállt Kozárvára, hogy megállapítsa a halál okát. A csendőrség a tettesek közül három letartóztatott, míg a negyedik elemene kült. A szigorú vizsgálat folyik.

Munkába áll a MNSz második ifjúsági munkacsoportja az egeresi vasút- építésnél

KOLOZSVAR. — A Magyar Népi Szövetség ifjúsági szervezete ma, szerdán, július 9-én reggel állítja munkába második ifjúsági munkacsoportját az egeresi vasútépítésnél. Az új munkacsoportnak 102 tagja van, közöttük 12 román középiskolai tanuló, akik a magyar diákokkal kezelt fogva állanak az újleltetés szolgálatában.

Itt írjuk meg, hogy a Bács közönség megalapított javító ifjúsági munkacsoport tagjai a napi 8 óra helyett 10 munkórát vállaltak és annak végzetével a földműves lakosságnak is segítenek a mezei munkák elvégzésében.

A nagy fordulat

(Bemutató a Capitol-mozgóban)

A Sztálingrad csatáinak története. A német csapatok és a szovjet csapatok benyomultak a szovjet birodalom testébe s elérték egészen Sztálingrád kapui alá, ahol 1942 őszén megkezdődött a világtörténelem legnagyobb ütközete: a Sztálingrádi csata. A német hírvérés már biztos győzelemről beszélt. Mialatt a fasizták győzelmet üvödtöttek, bekövetkezett „A nagy fordulat.”

Ez a címe annak a hatalmas szovjet filmnek is, amely a Capitol mozi vásznán perog. Szeretlői csodálatos játék-készségükkel vásznonra elevenítik a szovjet katonát. A szovjet embert, aki hazája védelmére — anélkül, hogy bátorságát fitogtatná — a leghősiesebb cselekedeteket vállalja meg.

A film első része a vezérkari főhadiszállás életén keresztül, a nehéz napokat mutatja be. A Sztálingrádi harc kezdetét, amikor Paulus tábornok csapatai benyomultak a városba. A szovjet csapatok helyzete rossz. A szovjet katonák megrendíthetetlenül védik állásaikat és hónapokig.

R.A.T.A.

Julius 4-től naponta kényelmes autóbussz közlekedik Nagybányán keresztül Máramarosszigetre Indulás Kolozsvárról reggel 6 órakor.

Újlag megindult a forgalom a Sármás, Páncélcseh, Geromonostor, Bánffygyonad, Almásnyires és Hidalmás vonalon is.

Tanoncoktatásunk gyengeségeiért a magyar társadalom felelős

Ötven pontból álló munkaterv a magyar iparostanonciskolák újraszervezésére

KOLOZSVAR. — A Magyar Népi Szövetség kolozsvári központjában hétfőn és kedden értekezlet zajlott le a romániai magyar iparostanonciskolák helyzetének felülvizsgálására és az újraszervezésükkel kapcsolatos teendők tisztázására. Balogh Edgár, az Országos Közművelődési Bizottság elnöke, megnyitó beszédében közölte, hogy a munkaügyi minisztérium hatáskörébe tartozó iparostanonciskolák terén még messziről sem sikerült elérnünk azokat a tanügyi eredményeket, amelyeket a nemzetnevelésügyi minisztérium hatáskörébe tartozó magyar elemi, középfokú és felsőfokú iskoláztatás terén a román demokrácia segítségével magunkénak mondhatunk.

üggy politikánkban erőteljes fordulatra van szükség s a szakszervezetekkel szoros együttműködéssel, mindent meg kell tennünk elhanyagolt iparostanonciskolánk felvirágztatásáért.

Brudi Andor tanonciskolaj felügyelő ismertette ezután a romániai magyar tanonciskolák helyzetét. Jelenleg husz állami és öt felekezeti tanonciskolán kívül 12 jogilag még nem rendezett helyzetű tanonciskolánk is működik és a magyar iparostanonc-növendékek száma mintegy 3700. Erre a nagyszámú tanúságra mindössze 17 kinevezett ifjúsági, míg 205 tanár és szakember óraadói minőségben látja el az oktatást. Az iskolák részletesen beszámolt az iskolák súlyos helyzetéről, a kellő épületek és felszerelés hiányáról s ami a legkiválóbb: arról a lehetetlenséget állapított meg, hogy a tanonciskolák nem tartják be, az oktatás ellenőrzésén, tankönyvek pedig hiányoznak. Körte az értekezlet, hogy dolgozza ki a magyar

iparostanonciskolák felélesztésének lehetőségét s így tegye lehetővé a magyar iparosifjúság számára is az ország demokratikus újjáépítésében való komoly bekapcsolódást.

Az értekezlet Kiss Lajos nagyszalontai, Fábán István marosvásárhelyi és Studnicva Nándor kolozsvári tanonciskolaj igazgató értékes előadása és felszólalása nyomán 50 pontból álló munkatervet szerkesztett, melynek részletezésére visszatérünk. A terv nemcsak a fennálló hiányok kiküszöbölésének módját mutatja meg, hanem széleskörű távlatokat nyit a romániai magyar iparostanonciskolák újraszervezésére is, ahol ezig a magyar társadalom nem törődött a hiányosságokkal.

A terv kidolgozásához hasznos észrevételekkel járult hozzá Gábor István is, a kolozsvári szakszervezet, hogy dolgozza ki a magyar